

Zapobieganie wykorzystaniu i przemocy seksualnej

O zdrowych granicach dla pracy w Kościele

“Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnieście uczynili”

Mateusz 25:40

«Przestępstwa związane z wykorzystywaniem seksualnym obrażają naszego Pana, powodując u ofiar szkody fizyczne, psychiczne i duchowe oraz szkodzą wspólnocie wiernych. Aby takie zjawiska, w jakichkolwiek formach, nie miały więcej miejsca, potrzebne jest nieustanne i głębokie nawrócenie serc, potwierdzone konkretnymi i skutecznymi działaniami, które angażowałyby wszystkich w Kościele, tak aby osobista świętość i zaangażowanie moralne mogły przyczynić się do krzewienia pełnej wiarygodności przepowiadania ewangelicznego i skuteczności misji Kościoła.»

(Vos estis lux mundi, motu proprio, Ojciec Święty Franciszek 2019)

Zapobieganie sytuacjom wykorzystania seksualnego wobec małoletnich i bezbronnych dorosłych w Kościele katolickim w Norwegii

Obowiązują wspólne wytyczne w naszych trzech diecezjach/praelaturach.

Kościół musi być miejscem przyjaznym dla wszystkich. Naszym zadaniem jest zapobieganie wykorzystaniu i tworzenie kultury, gdzie można łatwo i bezpiecznie wyrazić swoje obawy. Obawy takie będą traktowane poważnie. Istotnym jest, aby mieć świadomość, że fakt wykorzystania seksualnego może zaistnieć.

Zaufanie do Kościoła wynika z tego, że duchowni, zatrudnieni i wolontariusze, którzy mają odpowiedzialność za kontakt z dziećmi i bezbronnymi dorosłymi, zachowują określone standardy w swojej posłudze i w każdej sytuacji. Mając na względzie współczesny rozwój technologiczny należy podkreślić, że te same standardy obowiązują tak w fizycznym jak i w wirtualnym świecie.

W naszych parafiach zapobiegamy sytuacjom wykorzystania seksualnego poprzez konkretne działania, które są integralną częścią przepisów obowiązujących. Proboszczowie i rady parafialne są odpowiedzialne za wcielenie ich w życie.

Klasztory i zakony, Seminarium św. Eysteina, szkoły katolickie, NUK – Norges Unge Katolikker (związek młodzieży katolickiej w Norwegii) i inne katolickie stowarzyszenia mają zapoznać się z obowiązującymi wytycznymi.

Niniejsze wskazówki etyczne dotyczą aktów wykorzystania seksualnego dokonanych nie tylko przez współpracowników Kościoła. Obecnie przeżywamy zmianę paradygmatu w społeczeństwie: do tej pory normą była chrześcijańska etyka małżeństwa i rodziny, a dziś związek między współżyciem a prokreacją jest eliminowany.

Nowoczesne środki komunikacji przyczyniają się do wzrostu seksualizacji; pornografia jest łatwo dostępna nawet dla małych dzieci. Ten ogromny wpływ zmienia społeczeństwo i nasze relacje, a współpracownicy Kościoła stoją przed wyzwaniem, które do tej pory były w dużej mierze nieznanne. Etyczne wskazówki będą również ochroną dla księży i pracowników...

Następujące zasady obowiązują w naszych trzech diecezjach.

A. Zasady rekrutacji i weryfikacji

Ved rekruttering av frivillige medarbeidere skal sognepresten og menighetsrådet ...

- Wyznaczyć raz do roku osobę odpowiedzialną za szkolenie i prowadzenie wolontariuszy
- Przeprowadzić rozmowę wstępną i zapoznać wolontariusza z wskazówkami etycznymi.
- Uzyskać od wolontariusza podpis potwierdzający znajomość Wskazówek etycznych.
- Poprosić wszystkie osoby pracujące z dziećmi o dostarczenie policyjnego atestu o niekaralności („barneomsorgsattest”).

B. Wskazówki etyczne odnośnie kontaktów z dziećmi, nieletnimi i bezbronnymi dorosłymi

- Traktuj wszystkich z szacunkiem.
- Pamiętaj, że słowa i uczynki mogą być źle zrozumiane.
- Nie przekraczaj fizycznych i emocjonalnych granic innych osób.
- Pamiętaj, że istnieje dobry i zły dotyk.
- Zachowuj rozdział między życiem prywatnym a swoją rolą w parafii.
- Bądź świadomym swojej roli, pozycji i władzy jaką ona daje.
- Spotykaj nieletnich w przestrzeni publicznej, widocznej dla innych, a nie sam na sam (zob. poniżej wyjątki)
- Stosuj zasadę „obecne minimum trzy osoby” - jedno dziecko - dwu dorosłych, jeden dorosły - dwoje dzieci.
- Zasada „obecne minimum trzy osoby” obowiązuje także w przestrzeni wirtualnej.
- Wyjątkowo przy zamkniętych drzwiach: wyłącznie po uprzednim poinformowaniu innego dorosłego lub rodziców.
- Unikaj kontaktu z nieletnim w mediach społecznościowych.
- Prowadź wykaz rozmów telefonicznych z nieletnimi.
- Nie udostępniaj zdjęć lub wideo o charakterze seksualizującym.
- Nie prowadź rozmów z nieletnimi po godzinie 23.00
- Nie masz prawa pić alkoholu, palić tytoniu itp. w obecności nieletnich.
- Uwaga: dorosły pod wpływem na przykład alkoholu uważany jest za osobę bezbronną.
- Przestrzegaj zasad ochrony prywatności obowiązujących w norweskim prawie (np. dzielenie się informacjami, fotografowanie i korzystanie z mediów społecznościowych).
- Bądź wyczulony na nieodpowiednie zachowania innych osób; jesteś zobowiązany je zgłosić.
- Pamiętaj, że sprawca nie musi być dorosły.
- Upewnij się, że dzieci, młodzież i osoby bezbronne nie obawiają się podzielić swymi obawami.
- Podziel się bezzwłocznie podejrzeniem o możliwym popełnieniu wykorzystania ze swoim przełożonym.

Dla księży:

- Spowiedzi należy słuchać w konfesjonale w kościele, wyjątkowo w widocznej publicznej przestrzeni lub na dworze.
- Rozmowy duszpasterskie sam na sam mają się odbywać w widocznej wspólnej przestrzeni, ew.za szklanymi drzwiami lub na dworze.

C. Zasady tworzenia bezpieczeństwa w lokalach parafialnych

Bezpieczeństwo w lokalach parafialnych musi być zapewnione niezależnie od tego kto jest organizatorem zajęć. Należy przestrzegać następujących reguł:

- Parafia musi mieć listę kontrolną wymaganych zasad profilaktycznych.
- W parafii musi być wyznaczona jedna osoba odpowiedzialna za wynajem i przeznaczenie lokali.
- Umowa o wynajmie lokali parafialnych musi być podpisana przez osobę odpowiedzialną ze strony organizatora wydarzenia
  - Dotyczy to tak wynajmujących spoza parafii, jak i grup parafialnych (przewodniczący grupy)
  - Odpowiedzialny za wynajem lokali parafialnych musi zapoznać wynajmującego lokal z obowiązującymi zasadami użytkowania i z Wskazówkami etycznymi.
- Parafia musi zapewnić odpowiednie pomieszczenia do prowadzenia rozmów sam na sam (np. z szklanymi drzwiami/oknem).
- Parafia ma obowiązek zapoznania z obowiązującymi wytycznymi księży i innych osób przebywających na terenie parafii z wizytą.

D. Szkolenie i doszkalcenie

Upowszechnienie wiedzy i szkolenia są ważnym elementem profilaktyki.

- Każda diecezja/prawobudowa posiada koordynatora, którego obowiązkiem jest powołanie działań mających na celu zapobieganie sytuacjom wykorzystania seksualnego. Osoba ta ma wspomagać parafie w organizowaniu kursów i sprawozdać rokrocznie do biskupa.
- Prowadzimy kursy profilaktyki dla osób odpowiedzialnych za szkolenie w parafiach.
- Materiały szkoleniowe są dostępne na katolsk.no.
- Wprowadzenie w życie niniejszych Wytycznych będzie na liście pytań w czasie wizytacji biskupa.

Oslo katolske bispedømme
Akersveien 5
0177 Oslo
Tlf.: 23 21 95 00
okb@katolsk.no

Trondheim stift
Sverresgate 1
7012 Trondheim
Tlf.: 73 52 77 05
mn@katolsk.no

Tromsø stift
Storgata 94, postboks 132
9252 Tromsø
Tlf.: 77 68 56 04
nn@katolsk.no